

KONKURSNÍ NOVINY

SPOLEHLIVÝ PRÁVNÍK

ROZHOVOR: Ing. Lee Louda

Dnes je OKD na provozní úrovni zisková firma, dobrý předpoklad pro reorganizaci

TÉMA: Obálek s fialovým pruhem se dlužníci ani věřitelé bát nemusí...

»str. 16 **Odpovědnost za dluhy zemřelého je velké téma. Dědici za ně odpovídají neomezeně v celé výši**

»str. 20 **Insolvenční správci po novele 2017 – osobně, či v zastoupení?**

»str. 27 **Oceňování movitého majetku, malé dilema v cestě k jeho reálným hodnotám...**

»str. 33 **Vlastníkům bytů již budou moci být hrazeny pohledávky po jejich sousedech dlužnících**

Věřitel a insolvenční řízení

1. Úvod prezidenta České asociace věřitelů

V průběhu předchozích měsíců jsme si s věřiteli v insolvenčních řízeních potvrdili nutnost aktivní správy přihlášených pohledávek. Věřitelé zjišťují, že do věřitelských orgánů vstupují také věřitelské subjekty, které jsou majetkově propojeny s insolvenčním dlužníkem, že statutární orgán dlužníka nespolupracuje s insolvenčním správcem při sepisování majetkové podstaty, nezaplacené zboží dodané věřitelem používá anonymně třetí osoba, mnohdy personálně propojená s dlužníkem a podobně.

Níže přinášíme insolvenční řízení, ve kterém opět věřitelé dodávali dlužníkovi svá plnění v době, kdy dlužník již neplatil své závazky, řešil první exekuce a dluhy s inkasní agenturou, nezveřejňoval roční účetní závěrky a místo dlužnického insolvenčního návrhu připravoval převod své společnosti na nekontaktní osoby s bydlištěm na městském úřadě a s exekucemi.
„Věřitelé důvěřují, ale prověřují“.

2. Insolvenční řízení společnosti JOEL s.r.o., IČ 25019171

Věřitelský insolvenční návrh byl podán v lednu 2014, tj. v době kdy své funkce opustili původní majitelé i původní jednatelé. Až do června 2015 bylo u této společnosti podobných návrhů předloženo více. Vždy se objevil zájemce o pohledávku věřitele nebo byla pohledávka navrhovatelé uhrazena a došlo ke zpětvzetí insolvenčního návrhu. Až v červnu 2015 byl podán peněžním ústavem rozhodující návrh. V říjnu 2015 vydal insolvenční soud usnesení o úpadku a v prosinci 2015 usnesení o prohlášení konkurzu.

Přihlásilo se celkem 72 věřitelů s celkovou pohledávkou 75 mil. Kč. Z toho 51 mil. Kč bylo zajištěno a zbytek 24 mil. Kč bylo bez zajištění.

2.1. Období před zahájením insolvenčního řízení, tj. do 23. 1. 2014

Z přihlášených pohledávek lze vyčíst, že poslední pohledávky vznikaly ještě v průběhu druhého pololetí roku 2013. Například přihlášené pohledávky č. P3, P8, P15, P19, P39, P64 a P50 i v roce 2014. Ve stejné době již měli věřitelé k dispozici v internetové prověřovací aplikaci následující varovné informace:

- za roky 2012 a 2013 nebyly zveřejněny účetní závěrky
- začátkem roku 2012 vznikala zástavní práva na nemovitý majetek dlužníka
- dlužník byl evidován v dlužnické databázi
- dlužník dlužil na zdravotním pojištění
- na majetek dlužníka byly nařízeny exekuce

2.2. Období po zahájení insolvenčního řízení

- K dnešnímu dni je vedeno proti dlužníkovi 10 exekucí.
- Dlužník změnil své sídlo. Nová adresa je virtuální sídlo, na kterém sídlí 635 firem zapsaných v obchodním rejstříku.
- Písemné výzvy od insolvenčního správce jsou nedoručitelné. Nelze

doručit na sídlo společnosti ani na sídlo statutárního orgánu.

- V srpnu 2014 se v pozici jednatele i spolčenka objevuje nově právnická osoba.
- Na pozici insolvenčního správce dochází k opakovaným změnám.
- Bez účasti dlužníka a bez účetnictví nelze sepsat věrohodný soupis majetkové podstaty.
- Insolvenční správce řeší prodej zajištěného nemovitého majetku.
- Nikdo neřeší předvolání bývalých jednatelů za účelem zhotovení majetkového soupisu a nikdo neřeší stav dlužnických pohledávek za jeho dlužníky.
- Ani v tomto konkurzu nechybí společník z Londýna a jeho personální rošády.

V příloze čtenářům předkládáme personální a majetkové vazby dlužníka od roku 2011. Přerušované historické čáry patří hlavním odpovědným osobám a plně čáry aktuální patří již osobám, které mají konkurz vyřešit, tj. insolvenčním správcům, nebo osobám, které měly pouze předstírat snahu zachránit dlužníka od konkurzu. V přílohách jsou pod názvem osoby uvedeny zkratky varovných informací (exekuce, bydliště na městském úřadě, dluhy, předlužení, účastník soudního sporu ad.).

3. Pojištění pohledávek

Pojištění pohledávek je nejlepší prevence

Pojištění pohledávek vešlo do povědomí především v souvislosti s globální hospodářskou krizí v letech 2008 – 2009, kdy si mnozí uvědomili, že zbankrotovat může i velká a zavedená společnost. Jde o produkt, který představuje komplexní řešení rizik spojených s pohledávkami. Jeho výhody ale nespočívají jen v jistotě úhrady pohledávek a přesunu rizika na třetí stranu. Klient navíc získává přístup

k informacím o finanční spolehlivosti odběratelů, protože na rozdíl od běžného podnikatele má úvěrová pojišťovna k dispozici informace, které vypovídají o ekonomické síle a platební morálce daného odběratele. Díky tomu dokáže svým klientům nejen doporučit, se kterými subjekty je bezpečné obchodovat, ale také je včas varovat v případě, že se jejich odběratel dostane do problémů nebo při podezření na podvodné jednání. Pojištěné pohledávky lze navíc využít při zajištění provozního financování a podpořit tak rozvoj byznysu. Vzhledem k tomu, že pojištění obvykle představuje pouhá promile z obrátu pojištěného obchodu, je pojištění pohledávek levným a efektivním řešením problémů s pohledávkami. Skutečně dobrá úvěrová pojišťovna navíc vždy přizpůsobí své služby obchodním aktivitám daného klienta a její pracovníci se svými klienty úzce spolupracují ve všech fázích obchodního procesu.

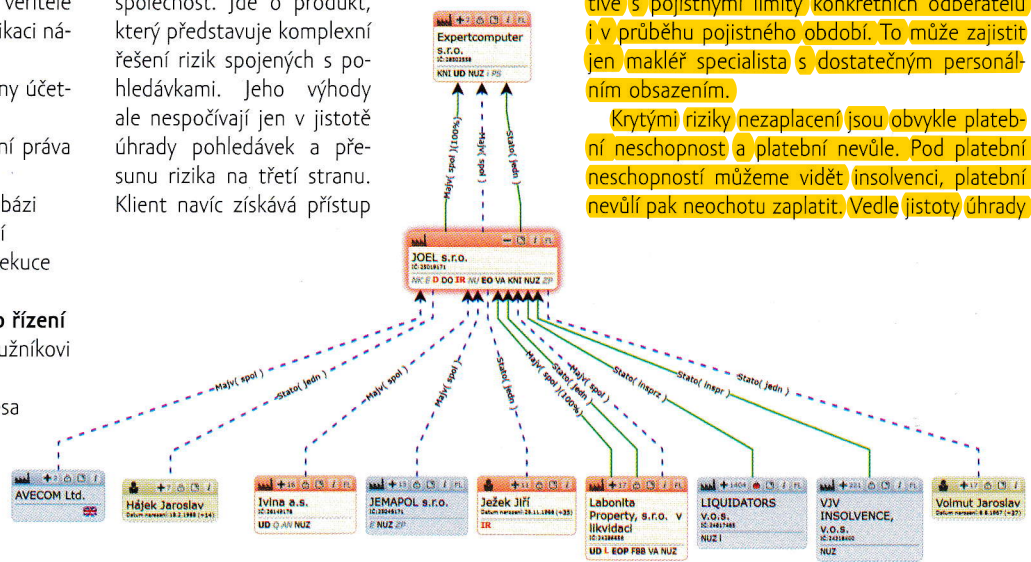
4. Kreditní management, Pojištění pohledávek - I.

Pojištění obecně je preventivním nástrojem ochrany aktiv. Vztahuje se na určité, předem smlouvené události, které se vyskytují s odhaditelnou pravděpodobností. Pojištění neovlivňuje riziko vzniku události, ani výši případné škody, ale pouze zmírňuje jejich dopad.

V případě pojištění pohledávek (PP) jde o krytí rizik spojených s jejich nezaplacením. Pohledávky vznikají v souvislosti s dodáním zboží nebo služeb. Jedná se o typ pojištění, který je bližší kreditnímu managementu, než jen správě majetku. I z toho důvodu by se jím měla na straně klienta zabývat osoba zodpovědná za finance a řízení pohledávek, spíše než ten, kdo má na starosti „pojištění“.

Obdobně platí i pro externí subjekt, který klientovi radí, asistuje, vyjednává pro něj, zastupuje ho a zajišťuje servis v průběhu pojistky, tedy pro makléře. Nedoporučujeme volit univerzálního makléře. Ten bývá spíše supermarketem na finanční produkty všech druhů pojištění, než skutečným odborníkem. Hlavním důvodem je skutečnost, že nestačí PP jen vhodně zprostředkovat, ale též pracovat s pohledávkami, respektive s pojistnými limity konkrétních odběratelů i v průběhu pojistného období. To může zajistit jen makléř specialista s dostatečným personálním obsazením.

Krytými riziky nezaplacení jsou obvykle platební neschopnost a platební nevěle. Pod platební neschopností můžeme vidět insolvenční, platební nevěle pak nechotu zaplatit. Vedle jistoty úhrady

pohledávek získá klient i informace a zpětnou vazbu o kredibilitě subjektu, s kterým obchoduje.

V České republice nabízejí PP na profesionální úrovni čtyři globální pojišťovny. V abecedním pořadí jde o: Atradius, Coface, Credendo a Euler Hermes. Množství pojištění na trhu ovlivňuje zejména náročnost správy informačních databází o klientech, aktualizace těchto databází a propojení, respektive zastoupení v dalších zemích. Společně s pojištěním klient obvykle získává v ceně i vymáhání pohledávek.

PP je flexibilní produkt, u kterého je možné

zařazovat a naopak vyjímát pojištěné odběratele v průběhu pojistného období. Naprostá většina pojistek je uzavírána jako tzv. obrátová, tzn., že klient platí sazbu z obrátu s pojištěnými odběrateli. Je vhodný pro firmy s obraty od desítek, či spíše stovek milionů pojištěného obrátu ročně. Cenově jde o promile z pojištěného obrátu. S ohledem na rozsah rizik, objem obrátu a výši krytých částek se sazba pohybuje nejčastěji mezi 0,2% - 0,4% z pojištěného obrátu. Napříkladu pojistné sazby 0,25% tak zaplatíte z milionu pojištěného obrátu 2,5 tisíc Kč. Minimální pojistné pak obvykle začíná

cena na 100 tisíc Kč ročně. Příště si projdeme jednotlivé oblasti PP podrobněji.

Článek připravili:

JUDr. Pavel Staněk, prezident ČAV

Ing. Pavel Finger, člen představenstva společnosti

CRIF – Czech Credit Bureau, a.s., Praha

Ing. Josef Petříček, ekonomický poradce

DC GROUP spol. s r.o., viceprezident ČAV

Ing. Michal Veselý, generální ředitel Credendo-

Short-Term EU Risks úvěrová pojišťovna, a.s.

Ing. Tomáš Jandera, jednatel,

majitel INSCOM, s.r.o., www.inscom.cz

KOMENTÁŘ K PARAGRAFU • KOMENTÁŘ K PARAGRAFU

§ 3 odst. 3 insolvenčního zákona

Má se za to, že dlužník, který je podnikatelem a vede účetnictví, je schopen plnit své peněžité závazky, jestliže rozdíl mezi výší jeho splatných peněžitých závazků a výší jeho disponibilních prostředků (dále jen „mezera krytí“) stanovený ve výkazu stavu likvidity podle prováděcího právního předpisu představuje méně než desetinu výše jeho splatných peněžitých závazků, anebo pokud výhled vývoje likvidity sestavený podle prováděcího právního předpisu osvědčuje, že mezera krytí klesne v období, na které se výhled vývoje likvidity sestavuje, pod jednu desetinu výše jeho splatných peněžitých závazků. Výkaz stavu likvidity anebo výhled vývoje likvidity musí být sestavené v souladu s požadavky, které stanoví prováděcí právní předpis, auditorem, znalcem nebo osobou, která se zabývá ekonomickým poradenstvím v oblasti insolvenční a restrukturizační a splňuje požadavky stanovené prováděcím právním předpisem.

Komentář:

Komentované ustanovení bylo do § 3 insolvenčního zákona vloženo jeho novelou účinnou od 1. 7. 2017 (zákon č. 64/2017 Sb.). Předmětná úprava se uplatní jen v insolvenčních řízeních zahájených věřitelem (eventuálně Českou národní bankou, je-li dlužníkem úvěrová instituce), a to z procesního hlediska jako (možná) obrana dlužníka proti tvrzení o existenci jeho úpadku ve formě platební neschopnosti dle § 3 odst. 1 insolvenčního zákona (která tedy není relevantní v případě, že se insolvenční navrhovatel domáhá zjištění dlužníka úpadku z důvodu jeho předlužení ve smyslu § 3 odst. 4 insolvenčního zákona). Nový § 3 odst. 3 insolvenčního zákona konstruuje vyvratitelnou domněnku platební schopnosti dlužníka (negativní domněnku platební neschopnosti). Tuto domněnku dlužník (kterým může být pouze podnikatel, který vede účetnictví) nastolí tehdy, jestliže osvědčí (výkazem stavu likvidity), že má, popř. (prezentací výhledu vývoje likvidity) že bude mít likvidní prostředky (vymezené vyhláškou č. 190/2017 Sb.) dostačující pro úhradu více než 90% všech jeho splatných peněžitých závazků, tedy že „mezera (jejich) krytí“ je – anebo výhledově klesne – pod 10%.

Domněnku platební schopnosti nelze vyvrátit zpochybněním formální správnosti výkazu stavu likvidity (dále též jen „výkaz“) nebo výhledu vývoje likvidity (dále též jen „výhled“). Je tomu tak proto, jelikož daná domněnka může být nastolena teprve tehdy, když insolvenční soud shledá tyto dokumenty po formální stránce řádnými (budou-li vykazovat vady, nejsou způsobilé za-

ložit domněnku platební schopnosti a není zde tedy co vyvracet). Předmětnou domněnku nelze dost dobře vyvracet ani argumentem, že výkaz stavu likvidity osvědčující mezera krytí menší než 10% – vzhledem ke zvolenému datu posouzení likvidity – již v době jeho předložení insolvenčnímu soudu není (nemůže být) aktuální, neboť domněnka platební schopnosti je (má být) postavena též na výhledu vývoje likvidity (a dlužník má předkládat oba tyto doklady). Danou domněnku lze vyvrátit (výlučně) zpochybněním věcné správnosti včas předloženého (viz níže) a po formální stránce bezvadného výkazu, popř. výhledu (a to např. rozporováním vyloučení – údajně – sporných pohledávek věřitelů, resp. závazků dlužníka, vůči kterým má tento – údajně – započitatelné pohledávky ze strany závazků výkazu stavu likvidity), počítaje v to i požadavky kladené na osobu jejich zpracovatele. Lze dodat, že pokud bychom vycházeli z myšlenky, že domněnku platební schopnosti dlužníka založí (až) bezvadný, včasný a věcně správný výkaz (výhled), nešlo by již o domněnku vyvratitelnou, ale nevyvratitelnou; takto však domněnka konstruovaná rozebíraným ustanovením koncipována není.

Jak výkaz stavu likvidity, tak výhled vývoje likvidity musí být insolvenčnímu soudu předloženy včas, tedy ve lhůtě 14 dní od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku (§ 131 odst. 2 insolvenčního zákona). Budou-li tyto dokumenty předloženy soudu později, nebude se k nim přihlížet (a dlužník tedy nezaloží domněnku své platební schopnosti). Danou lhůtu ovšem může insolvenční soud prodloužit, učiní tak však pouze na základě (včasné) žádosti dlužníka a jen z důvodů hodných zvláštního zřetele; tyto zřejmě nebude možno spatřovat v argumentu, že lhůta stanovená zákonem je příliš krátká anebo že dlužník dosud nedisponuje veškerými podklady potřebnými pro přípravu obou dokumentů (když shora zmíněná vyhláška ve svém § 3 předpokládá, že dlužník, který vykonává svou činnost řádně, vše potřebné pro jejich sestavení nutně má).

Jak plyne z § 128 odst. 3 insolvenčního zákona, může insolvenční soud dlužníkovi, na kterého byl podán insolvenční návrh, uložit povinnost předložit výkaz a výhled (má-li insolvenční navrhovatel vůči dlužníku vykonatelnou pohledávku, uloží insolvenční soud tuto povinnost dlužníku vždy; to samozřejmě platí jen tehdy, jestliže dlužník předmětné dokumenty již nepředložil ve lhůtě dle § 131 odst. 2 insolvenčního záko-

JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D.

Foto: archiv